

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1880/2022
20.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Момчило Стојановић, адвокат из ..., против туженог Пољопривредног факултета Универзитета у Београду, чији је пуномоћник Јасмина Уљаревић, адвокат из ..., ради утврђења дискриминације и исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3249/21 до 01.09.2021. године, у седници одржаној дана 20.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3249/21 до 01.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 120/20 од 04.02.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се утврди да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцу. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде части и угледа коју је претрпео услед дискриминаторског поступања туженог, исплати износ од 60.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 135.900,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3249/21 до 01.09.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законских разлога, позивајући се на члан 404.ЗПП.

Тужени је поднео одговор на ревизију са предлогом да се ревизија одбије.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца дозвољена на основу члана 403.став 2. ЗПП и да зато

нема разлога да се испитују услови из члана 404. цитираног закона, али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, јер је другостепени суд побијену одлуку засновао на чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се наводима ревизије указује, није прописана као ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП. Супротно тврдњи ревидента ревизијски суд сматра да је жалбени суд оценио битне жалбене наводе који су од значаја за пресуђење ове парнице, па није учињена битна повреда из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП. Указивање на погрешно утврђено чињенично стање није дозвољен ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен на Пољопривредном факултету у Београду на радном месту ..., а затим на радном месту ... све до 29.09.2005. године када је на лични захтев закључио споразум о престанку радног односа. Његов захтев за поништај овог споразума о престанку радног односа одбијен је правноснажном пресудом од 04.01.2009. године. Тужилац је у овом поступку поднео тужбу ради утврђења дискриминације и накнаду штете због дискриминације до које је дошло с обзиром да је више година био изложен омаловажавању, малтретирању и прогањању од стране декана, секретара и запослених на Пољопривредном факултету у Београду из разлога и на начин ближе наведен у нижестепеним пресудама. Утврђено је да је тадашњи декан туженог професор ББ 25.05.2006. године, издао налог за поступање портирима да се не дозвољава тужиоцу улазак у зграду факултета без претходне сагласности декана или неког од продекана. Одлуком од 27.02.2009. године, тужиоцу је забрањен улазак у зграду факултета. У циљу реализације ових одлука код туженог је вођена евиденција уласка тужиоца у зграду факултета, изласка из зграде, а евидентирано је и са ким је ушао у зграду и таква евиденција вођена је само за тужиоца све до 2012. године. Након престанка радног односа тужилац је више пута одлазио у зграду факултета и организовао протесте, остављао летке и памфлете на аутомобилима паркираним испред зграде факултета и делио их. Они су садржали увредљиве чињеничне тврдње о професорима Пољопривредног факултета за које наводе није било доказа о њиховој истинитости а који су вређали достојанство и личност професора на које су се односили. По позиву лица запослених код туженог више пута је интервенисао МУП - ОУП Земун. Тужилац је водио више поступака против запослених на факултету. Предмет тужбеног захтева је утврђење да је наведеним незаконитим радњама и то забраном уласка тужиоца у зграду факултета и евидентирањем његовог боравка у објекту туженог (чија је садржина ближе је описана у нижестепеним пресудама) према тужиоцу извршена дискриминација, због чега тражи да се обавезе тужени да му накнади нематеријалну штету у износу од 60.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови одлучили када су одбили тужбени захтев за утврђење да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцу а следствено томе и за накнаду штете.

Неосновано се ревизијом тужиоца указује да је материјално право погрешно примењено.

Одредбама члана 21. Устава РС утврђено је да су пред Уставом и законом сви једнаки, да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације и да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета. Забрана дискриминације зајемчена је и међународним правним изворима – Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 14.) и Додатним протоколом број 12 уз Европску конвенцију, као и Међународним пактом о грађанским и политичким правима (члан 26).

Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/09), у члану 2. став 1. тачка 1. прописује да изрази „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“ означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и чланова њихових породица, или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на неком личном својству.

Из наведених одредаба произилази да су најбитније карактеристике дискриминације - прављење разлике између лица које тврди да је дискриминисано и других лица у истој или упоредивој ситуацији, које при том мора бити неоправдано и мора бити везано за неко лично својство дискриминисаног лица. Према члану 45. став 2. цитираног Закона тужилац мора да учини вероватним акт дискриминације, односно да му је због неког личног својства повређено људско или мањинско право зајемчено Уставом, што је неопходна претпоставка да би се могла утврдити повреда начела забране дискриминације.

Одредбом члана 154. Закона о облигационим односима је прописано да ко другом проузрокује штету дужан је накнадити је уколико не докаже да је штета настала без његове кривице.

Одредбом члана 155. истог закона је прописано да је штета умањење нечије имовине, (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист) као и наношење другом физичког или психичког бола и страха (нематеријална штета).

Одредбом члана 200. истог закона је прописано да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица као и за страх, суд ће, ако нађе да околности случаја нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству, да ће при том водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Да би се конституисала материјалноправна одговорност, применом цитираних норми, потребно је да постоји узрочно- последична веза између радњи туженог и штете настале на страни тужиоца. Међутим, у овом случају радњама запослених код туженог Пољопривредног Факултета, које по наводима тужиоца представљају дискриминаторско понашање нису довољне за претпоставку да је према тужиоцу

неједнако поступано, односно неоправдано прављена разлика због неког личног својства – његовог занимања, школске спреме, припадности синдикалној организацији, у односу на друге запослене или бивше запослене на Пољопривредном факултету. Да би постојала штета због претрпљених душевних болова из назначених основа, неопходно је да је наведеним радњама доведено у питање неко његово лично својство. Сачињавањем правних аката тужилац није третиран у односу на друга лица на неједнак начин по основу неког личног својства, већ због свог понашања након што му је је на његов лични захтев споразумно престао радни однос код туженог. Зато су нижестепени судови правилно применили материјално право закључивши да у овом случају нема акта дискриминације јер тужени није направио разлику у положају тужиоца по основу неког његовог личног својства у односу на друга лица у тој установи.

Супротно ревизијским наводима, тужилац у конкретном случају није учинио вероватним да је поступањем туженог доведен у неједнак положај у односу на лица која се налазе у истом правном положају, по основу неког свог личног својства у смислу једног од основних начела Устава РС о забрани дискриминације (члан 21.) и члана 1. протокола 12 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, којом је утврђена општа забрана дискриминације у остваривању права која предвиђа закон. Стога није повређено начело једнаких права и обавеза и није извршена дискриминација тужиоца по личном својству, па нема ни основа за накнаду штете.

Наводима ревизије понављају се жалбени разлози који су били предмет правилне и потпуне оцене другостепеног суда и оспорава утврђено чињенично стање, што није дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић